

DĄBRÓWKA GÓRNA

gmina Krapkowice Pałac rodziny von Teichmann-Logischen

Pierwsze informacje o wsi znajdziemy w 1361 i 1403 roku. W latach 60-tych XV wieku właścicielem był Henryk Groschik z podopolskich Groszowic. Od 1490 roku wieś należała m.in. do Rogoyskich, a w latach 1786-1793 majątek był własnością Jana von Duesterloh. W 1801 roku nowym właścicielem Dąbrówki został baron Georg Ludwik von Dallwigk i jego syn Edgar, który w 1849 roku pełnił funkcję starosty powiatu opolskiego. W 1850 roku wieś przeszła w ręce Waltera von Teichmann-Logischen i pozostała w tej rodzinie do 1945 roku.

Herb rodu von Teichmann-Logischen

Pałac od strony wschodniej na zdjęciu z 1907 roku

Jeden z kilku kamiennych herbów umieszczonych na murach pałacu w Dąbrówce (fot. Marek Gaworski)

Budowę barokowego pałacu na gruzach starego zamku zawdzięczamy rodzinie Rogoyskich. Przejęli oni wieś wraz ze zniszczonym w trakcie wojny trzydziestoletniej przez wojska Mansfelda zamkiem. Ostateczny (eklektyczny) wygląd rezydencji nadała jednak przebudowa w latach 1905-1907, którą zainicjował Walter von Teichmann-Logischen. Od 1937 roku pałacem zarządzał Hans Gottfried von Teichmann-Logischen.

Po II wojnie światowej pałac wykorzystywano jako pomieszczenia biurowe PGR-u, mieszkania, hotel oraz przedszkole. W 1965 roku oraz pod koniec lat 90-tych przeprowadzono w nim prace remontowe. Dziś obiekt jest własnością prywatną.

Główne wejście do pałacu oraz kartusz herbowy zdobiący kamienny portal (fot. Marek Gaworski)

Eklektyczny wygląd rezydencji nadała przebudowa w latach 1905-1907, której autorem był Walter von Teichmann-Logischen (fot. Marek Gaworski)

Po II wojnie światowej w pałacu znajdowały się biura PGR-u, mieszkania, hotel i przedszkole. W 1965 roku oraz pod koniec lat dziewięćdziesiątych przeprowadzono w nim prace remontowe i dziś jest on własnością prywatną. Na zdjęciu stan z 2007 roku (fot. Marek Gaworski)

DOBRA

powiat krapkowicki

Pałac rodziny von Seherr-Thoss

Tak wyglądała jadalnia pałacu w Dobrej przed spaleniem budynku ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (reprod. Stanisław Królikowski)

Pierwsze wzmianki o Dobrej pochodzą z dokumentów księcia opolskiego Kazimierza z 1228 roku. Początkowo należała ona do książąt opolskich i raciborskich, następnie do Rohoffskich ze Steblowa. Od 1582 roku majątek przechodzi w ręce rodziny von Redern, która była właścicielem wsi do 1780 roku. Około roku 1750 Erdmann Carl von Redern buduje w Dobrej nową rezydencję w stylu baroku francuskiego oraz zakłada park z piękną aleją lipową. W dniu 28 lutego 1780 roku wieś staje się własnością Heinricha Leopolda von Seherr-Thoss.

Hrabia w 1800 roku swoim testamentem utworzył trzy fideikomisy dla swoich synów. Do czasu uzyskania pełnoletności synów majątkiem zarządzała żona Heinricha Leopolda – hrabina von Zollighofer. Dobrą przejął w 1806 roku Ernst, urodzony 4 sierpnia 1786 roku. W 1807 roku hrabia poślubił Agnes Leopoldine von Loen. Ernst zmarł 19 stycznia 1856 roku i następcą zostaje najstarszy syn Hermann. Za jego czasów także rozpoczęła się wielka przebudowa pałacu w Dobrej. Już w pierwszym roku swojego panowania Hermann wybrał projektanta swojej nowej rezydencji. Do prac został zatrudniony Martin Gottgetreu, który zajmował się od początku pracami przy pałacu i z tego też okresu zachowały się wczesne projekty pałacu. Po jakimś czasie w Dobrej pojawił się również znany architekt Carl Lüdecke.

Płyta nagrobna Kaspra Rogowskiego (zm. w 1611 roku) właściciela Dobrej, wmurowana w ścianę kościoła (fot. Marek Gaworski)

Herb ostatnich właścicieli majątku, rodziny von Seherr-Thoss (fot. Marek Gaworski)

Po śmierci Hermanna nowym właścicielem pałacu został syn Roger, a potem wnuk Hermann. Po wojnie majątek rodziny von Seherr-Thoss został opuszczony. W 2001 roku nowym właścicielem został prywatny przedsiębiorca i zaczęła się odbudowa pałacu, która trwa do dziś.

Na zdjęciu stan z 2008 roku, w czasie trwania prac remontowych (fot. Marek Gaworski)

Po zakończeniu wojny majątek rodziny von Seherr-Thoss został opuszczony. W 2001 roku nowym właścicielem został prywatny przedsiębiorca i zaczęła się odbudowa pałacu, która trwa do dziś. Stan pałacu z 2004 roku, jeszcze przed podjęciem prac remontowych (fot. Marek Gaworski)

Pałac w Dobrej na litografii sprzed czasu XIX-wiecznej przebudowy w stylu neogotyckim ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (reprod. Stanisław Królikowski)

Pałac na litografii z XIX w. ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (reprod. Stanisław Królikowski)

KAMIEŃ ŚLĄSKI

gmina Gogolin

Kompleks pałacowo-parkowy
rodziny Strachwitz

Wieś od XII wieku do 1660 roku była siedzibą rodziny Odrowążów. Kolejnym znanym rodem, do których należał Kamień Śląski byli Larischowie (od 1660 do 1779 roku) i to właśnie w czasie ich władania majątkiem pałac został przebudowany w okazałą rezydencję. W 1701 roku w jednej z sal powstała kaplica poświęcona św. Jackowi, który według tradycji urodził się właśnie w tym miejscu.

W 1779 roku Kamień Śląski staje się własnością rodziny von Strachwitz i w ich rękach pozostaje aż do 1945 roku. W 1858 i 1891 roku budowla była ponownie przebudowywana.

Jeden z najciekawszych obiektów pałacowych na Opolszczyźnie został spalony w 1973 roku, jednak w 1994 roku dzięki Kurii Biskupiej w Opolu rezydencję Strachwitzów odbudowano i dziś należy ona do grona obiektów, które koniecznie trzeba odwiedzić.

Herb rodu von Strachwitz

Ogrodowa fasada pałacu wraz z wejściem do kaplicy
św. Jacka (fot. Marek Gaworski)

Wieś od XII wieku do 1660 roku należała do rodziny Odrowążów. Kolejnym znanym rodem byli Larischowie (od 1660 do 1779 roku) i to właśnie w czasie ich władania majątkiem pałac został przebudowany w okazałą rezydencję. Widok od strony północno-wschodniej (fot. Marek Gaworski)

Herby dawnych właścicieli Kamienia Śląskiego na witrażach w miejscowym kościele. U góry po lewej stronie herb rodziny von Strachwitz nad wejściem oraz wejście do rezydencji. Na dole herby Odrowążów, Strachwitzów i Larischów (fot. Marek Gaworski)

Pałac w Kamieniu Śląskim na fotografii z 1919 roku. Jak widać dziś pałac wygląda lepiej niż przed niespełna 100 laty, co jest raczej rzadko spotykane. Ten stan można zawdzięczać Kurii Biskupiej w Opolu

KRAPKOWICE

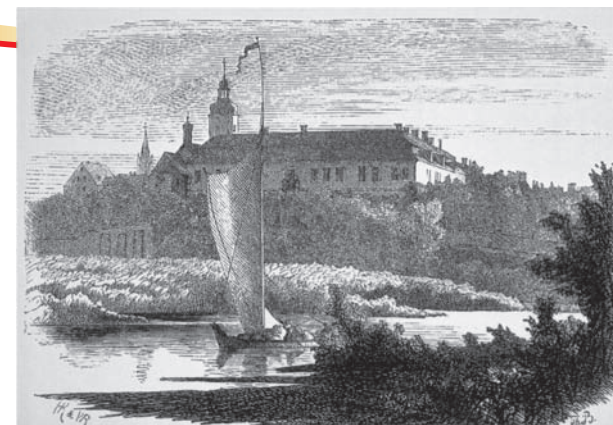
gmina Krapkowice

Zamek krapkowickich Haugwitzów

Krapkowice przed wiekami należały do księstwa opolskiego, a po śmierci ostatniego księcia Jana Dobrego, stały się własnością Georga von Ansbach z linii Hohenzollernów. W 1562 roku przeszły w posiadanie hrabiego von Redern, a w 1769 roku były już w rękach rodziny von Haugwitz. Po śmierci ostatniego właściciela z tej rodziny nowymi gospodarzami zostali członkowie duńskiej linii Haugwitz-Hardenberg-Reventlow.

Barokowy pałac w Krapkowicach powstał w 1678 roku z inicjatywy hrabiego Rederna w miejscu poprzedniego zamku wzniesionego przez opolskich książąt. Po pożarze w 1772 roku został odbudowany przez hrabiego von Haugwitz. W XVIII wieku budowlę zamieniono na tkalnię, a właściciele zamieszkali w pobliskim Rogowie Opolskim. Pałac w Krapkowicach to czteroskrzydłowa budowla z wewnętrznym dziedzińcem, otoczona krążankami. Od lat 70-tych XX wieku w budynku mieści się szkoła zawodowa.

Dwa stare widoki zamku. U góry rycina z 1888 roku, u dołu zdjęcie z pierwszych lat XX wieku

Barokowa budowla w Krapkowicach powstała w 1678 roku z inicjatywy hrabiego Rederna, w miejscu poprzedniego zamku wzniesionego przez opolskich książąt. W pełnej krasie najlepiej prezentuje się po południowej stronie (fot. Marek Gaworski)

Wąski przesmyk pomiędzy kościołem pw. św. Mikołaja a zamkiem. W świątyni chowano właścicieli zamku, członków rodu von Redern (fot. Grzegorz Weigt)

Zamek i miasto Krapkowice na XVIII-wiecznym rysunku F.B. Wernera Topographia Silesiae, Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu (T3_0280a)

Portal prowadzący dawniej do zejścia nad rzeką i do parku (fot. Marek Gaworski)

Zamek w Otmęcie

Ruiny zamku w Otmęcie na zdjęciu z 2006 roku (fot. Marek Gaworski)

Otmęt od 1316 roku należał do rycerskiej rodziny Strzeli aż do 1514 roku, kiedy odkupił go Łukasz Buchta. W rękach tej rodziny zamek pozostawał do roku 1608, wówczas został sprzedany hrabiemu von Redern. Kolejni właściciele to rodziny von Larisch, von Pückler, von Strachwitz, von Thun i von Reil. W kolejnych stuleciach zamek niejednokrotnie przebudowywano, a w połowie XIX wieku zamieniono starą siedzibę na położony obok zamku wygodniejszy pałac. Zbudowany na skarpie, w niewielkiej odległości od Odry, XIX-wieczny pałac spełniał rolę wygodniejszej rezydencji rodzin mieszkających na zamku w Otmęcie. Dziś po starym zamku pozostały jedynie fragmenty dawnego budynku mieszkalnego, które odnajdziemy w bliskim sąsiedztwie kościoła, natomiast pozostałości wałów i fosy oraz wieżę zamkową zaadaptowano na kościelną dzwonicę.

Zamek i kościół w Otmęcie na rysunku F.B. Wernera w XVIII wieku (zb. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu) oraz wybudowany w XIX wieku pałac położony na skarpie nad pobliską Odrą

KUJAWY

gmina Strzeleczki

Wieś była wzmiankowana w 1383 roku pod nazwą Koja, a obecna nazwa w formie zbliżonej do współczesnej pojawiła się w 1531 roku. Początkowo Kujawy należały do dóbr kościelnych oraz do księstwa opolskiego. W 1468 roku zostały sprzedane Janowi von Proskau, a w XVI wieku należały m.in. do Balzera Betscha i hrabiego Pücklera z Niemodlina.

Kujawy na przestrzeni kolejnych lat bardzo często zmieniały swoich właścicieli. Najwięcej jednak zawdzięczają rodzinie von Thiele-Winckler, która zakupiła okoliczne ziemie w 1863 roku. Pałac w majątku powstał po 1900 roku, budowlę przebudowano i rozbudowano w stylu klasycystycznym. W 1909 roku dobudowano skrzydło północne, co nadało pałacowi kształt litery U. Rok wcześniej do Kujaw przeniesiono główny zarząd majątku hrabiego Thiele-Winckler, znanego przemysłowca posiadającego ogromny majątek na Śląsku. Obecnie pałac jest zabezpieczony i został wystawiony na sprzedaż.

Pałac Thiele-Wincklerów

Pocztówka z pierwszych lat XX wieku, na której wydawca umieścił główne budowle we wsi należące do majątku Thiele-Wincklera

Początkowo Kujawy należały do dóbr kościelnych i do księstwa opolskiego. W 1468 roku zostały sprzedane Janowi von Proskau, a w kolejnych stuleciach należały m.in. do Betscha, hrabiego Pücklera z Niemodlina oraz rodziny von Thiele-Winckler (fot. Marek Gaworski)

Wjazd na teren założenia znajduje się tuż przy drodze Krapkowice - Prudnik. Pałac z trzech stron otoczony jest parkiem krajobrazowym (fot. Marek Gaworski)

Widok pałacu od południowej strony. Stan z 2008 roku (fot. Marek Gaworski)

PISARZOWICE

gmina Strzeleczy

Pałac Oppersdorffów

W połowie XVIII wieku dwór w Pisarzowicach przebudowano w barokowy pałac i jego obecny wygląd jest w większości wynikiem prac przeprowadzonych przez rodzinę Oppersdorffów z Głogówka (fot. Marek Gaworski)

Północna fasada pałacu z ryzalitem wejściowym wiosną 2009 roku (fot. Marek Gaworski)

Piszarzowice po raz pierwszy w dokumentach pojawiły się w 1285 roku. Jest to długa wieś łańcuchowa, a pałac znajduje się w jej południowej części. Od 1301 do 1428 roku należała ona do zakonu cystersów z Lubiąża, którzy otrzymali ją od księcia Bolesława Opolskiego. W 1538 roku nowym właścicielem został Jan Janikowski, po śmierci jego żona, a w 1561 roku Mikołaj Lesota. W 1590 roku Piszarzowice należały do Wacława Dzierżanowskiego, w 1607 roku do Katarzyny Wachtel i w 1614 roku do Hansa Wachtela. Od 1646 roku do 1945 roku wieś była własnością rodziny von Oppersdorff z Głogówka, a następnie przedstawicieli morawskiej i czeskiej linii tego rodu. Po zakupie nowych dóbr Jan Jerzy III von Oppersdorff rozpoczął budowę późnorenansowego dworu, który przeznaczył dla swojej rodziny. W połowie XVIII wieku dwór przebudowano w barokowy pałac i jego obecny wygląd jest w większości wynikiem tych prac. Kolejny remont przeprowadził hrabia Franz Joachim Wenzel na początku XIX wieku. Wówczas rezydencję wyposażono w piękne meble, urządzono salę balową i bibliotekę oraz zmodernizowano wnętrza przystosowując je do panującej mody. Po śmierci Aleksandra von Oppersdorff w 1893 roku w pałacu mieszkali zarządcy dóbr. Dziś budowla jest własnością prywatną.

ROZKOCHÓW

gmina Walce

Pałac rodziny von Seherr-Thoss

Późnobarokowy pałac został wybudowany przez hrabiego von Pückler w 1734 roku z wykorzystaniem murów dawnej budowli. Wcześniej ziemie w Rozkochowie należały do Rozkochowskich, hrabiego von Kaltenbrunn i rodziny von Redern. Po kolejnym właścicielu - rodzinie von Pückler, majątkiem zarządzał Winckler oraz Karol Filip von Harrach, który sprzedał wieś hrabiemu von Seherr-Thoss. Rodzina ta była właścicielami Rozkochowa od 1851 do 1945 roku. Główną siedzibą rodu na Opolszczyźnie była Dobra, a w Rozkochowie zwykle mieszkał kolejny dziedzic majątku. Obecnie pałac jest własnością prywatną.

Budowla znajduje się w północno-zachodniej części wsi. Otoczona jest zabudowaniami folwarcznymi oraz parkiem krajobrazowym przechodzącym w naturalny krajobraz.

Pałac wzniesiono frontem w południowo-wschodnią stronę. Jest to budowla piętrowa z dwoma skrzydłami bocznymi, nakryta mansardowym dachem, z wieżyczką w centralnej części głównej fasady.

Pałac został wybudowany przez hrabiego von Pückler w 1734 roku. Ostatnim właścicielem Rozkochowa przed końcem II wojny światowej była rodzina von Seherr-Thoss z Dobrej, a dziś pałac jest własnością prywatną (fot. Marek Gaworski)

Nad głównym wejściem do pałacu znajduje się rodowy herb z rokiem budowy barokowego założenia (1734 rok) (fot. Mariusz Przygoda)

ROGÓW OPOLSKI

gmina Krapkowice

Zamek rodu von Haugwitz

W miejscu obecnej budowli dawniej stał średniowieczny zamek, zbudowany zapewne już w XIII wieku. Jego głównym zadaniem była kontrola przeprawy przez Odrę oraz zapewnienie bezpieczeństwa na tym odcinku rzeki. W XIV wieku Rogów należał do rycerzy von Füllstein. W kolejnych wiekach miejscowy zamek był własnością m.in. Ottona von Bees i rodziny Rogoyskich, która około 1620 roku powiększyła budowlę o wschodnią wieżę. W czasie tych prac powstały także krużganki, w późniejszym czasie zamurowane. Od 1769 roku wieś stała się własnością Karola Wilhelma von Haugwitz. Na przełomie XVIII i XIX wieku kolejny właściciel zamku Kurt von Haugwitz dobudował skrzydło północne. W latach 60-tych i 70-tych XX wieku zamek w Rogowie został odremontowany z naciskiem na przywrócenie mu XVII-wiecznego wyglądu. Dzisiaj mieszczą się tu zbiory specjalne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.

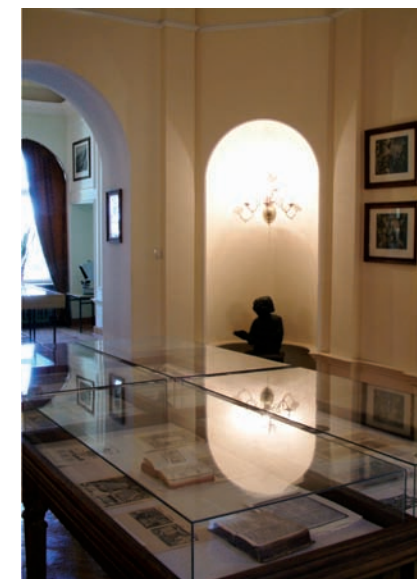
Zdjęcie lotnicze zamku
(fot. Stanisław Królikowski)

Niezwykłe okazała oficyna w parku otaczającym zamek
(fot. Marek Gaworski)

Kamienny most prowadzący do zamku oraz krużganki
odrestaurowane w XX wieku (fot. Marek Gaworski)

W XIV wieku Rogów należał do rycerzy von Füllstein. W kolejnych wiekach miejscowy zamek był własnością m.in. Ottona von Bees i rodziny Rogoyskich, która około 1620 roku powiększyła budowlę o wschodnią wieżę. Dzisiejszy wygląd elewacji jest wynikiem remontu w czasach obecnych (fot. Marek Gaworski)

Zamek obecnie jest placówką Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu i w jego wnętrzach znajdują się zbiory specjalne (fot. Marek Gaworski)

ŻYROWA

gmina Zdzeszowice

Pałac Gaschinów

Pałac w Żyrowej jest największym barokowym założeniem w województwie opolskim. Gdy majątek stał się własnością Gaschinów, ci odbudowali dawny pałac rodziny Żyrowskich w latach 1631-1644, po zniszczeniach jakie powstały w czasie wojny trzydziestoletniej. Na zdjęciach widok zewnętrzny pałacu oraz główna fasada rezydencji Gaschinów w roku 2007 (fot. Marek Gaworski)

Żyrowa, wieś w masywie Góry Świętej Anny, może pochwalić się pięknym barokowym pałacem, szkoda tylko, że od lat nie może on znaleźć właściciela z prawdziwego zdarzenia.

Miejscowość po raz pierwszy wymieniono w 1302 roku, wówczas była własnością rodziny Żyrowskich. W ich rękach pozostała aż do 1629 roku. Ostatni właściciel Georg Fryderyk został w tymże roku skazany na więzienie za zdradę stanu, a majątek rodzinny został skonfiskowany i wystawiony na sprzedaż. W 1631 roku wykupił go hrabia Melchior Ferdynand von Gaschin i w posiadaniu jego rodziny dobra żyrowskie pozostały do 1864 roku. Nowy właściciel przebudował pałac Żyrowskich w latach 1631-1644 po zniszczeniach z czasów wojny trzydziestoletniej. W 1781 roku budowla została ponownie rozbudowana. W 1864 roku dobra żyrowskie zakupili hrabiowie von Hatzfeldt-Schönstein i von Nostiz. Kolejnymi właścicielami zostali Godecke, Guradze i od 1899 roku rodzina Francken von Sierstorpff. Pałac został gruntownie odnowiony i przebudowany, kolejne prace prowadzono także w latach 1904-1911. Rodzina hrabiego Francken von Sierstorpff opuściła pałac przed zakończeniem II wojny światowej.

Z zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (reprod. Stanisław Królikowski)

Jedna z sal w 1909 roku

Zaniedbany dziedziniec. Zdjęcia z 2007 roku (fot. Marek Gaworski)

Jedna z najważniejszych postaci w historii Żyrowej. Antoni von Gaschin na tle miejscowego pałacu

MOSZNA

gmina Strzeleczy

Pałac Thiele-Wincklerów

Pałac w Mosznej to najbardziej okazała rezydencja województwa opolskiego, która cudem przetrwała burzliwy okres w czasie i po II wojnie światowej. Rezydencja Thiele-Wincklerów dostępna jest cały rok, jednak najpiękniej prezentuje się, gdy w parku zakwitają dziesiątki różnokolorowych azalii. Obok zdjęcie z lat 20-tych XX wieku (fot. Marek Gaworski)

ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu
(reprod. Stanisław Królikowski)

Pierwsza informacja dotycząca wsi sięga roku 1687. Wówczas Moszna należała do Urszuli von Skal, a w 1725 roku trafiła w ręce Georga Wilhelma von Reiswitz. Kolejni właściciele to rodzina von Seherr-Thoss, Henryk von Erdmansdorf i od 1866 roku aż do 1945 roku rodzina von Thiele-Winckler.

Barokowy pałac powstał prawdopodobnie w drugiej połowie XVIII wieku. Była to wówczas niewielka budowla pozbawiona skrzydeł bocznych. W 1896 roku pałac został zniszczony wskutek pożaru. Wówczas właścicielem Mosznej był Franz Hubert von Thiele-Winckler i jego małżonka Jelka.

Uszkodzeniu uległy dachy, wnętrza oraz część ścian budynku. Rodzina zamieszkała tymczasowo w rezydencji w Miechowicach. Rozpoczęła się wielka rozbudowa pałacu w Mosznej. Prace, jak się później okazało, podzielono na dwa etapy. Pierwszym z nich był remont ocalałego budynku oraz budowa całkowitej od podstaw skrzydła wschodniego razem z palmiarnią. Rozbudowa trwała od 1896 do 1900 roku. W starym budynku pozostawiono jedynie główny hall wejściowy. Około 1911 roku rozpoczął się drugi etap rozbudowy pałacu, który trwał do 1913 roku. Ostatnia część rozbudowy pałacu zaoocowała wspaniałym budynkiem nawiązującym do stylu niemieckiego renesansu.

Franz Hubert zmarł 14 grudnia 1922 roku w Lucernie. Pogrzeb odbył się w Mosznej i tu na cmentarzu rodzowym spoczęły zwłoki hrabiego. Głównym spadkobiercą był jego jedyny syn Klaus Hubert. Ze względu na brak dzieci, a co za tym idzie brak swojego spadkobiercy Klaus Hubert w 1932 roku adoptował kuzyna Hansa Wernera von Thiele-Winckler, który w listopadzie 1938 roku został ostatnim właścicielem Mosznej.

W 1972 roku w pałacu urządzono Wojewódzki Ośrodek Profilaktyczno-Sanatoryjny dla pacjentów ze schorzeniami takimi jak nerwica i choroby psychosomatyczne. W pałacowych murach mieści się również hotel.

O pięknie pałacowych wnętrz możemy przekonać się naocznie, gdyż budowla udostępniona jest zwiedzającym (fot. Marek Gaworski)

MOSZNA

Moszna Zamek Centrum Terapii Nerwic
47-370 Zielina
tel. +48 77 466 84 18
tel./faks: +48 77 466 84 00
www.moszna-zamek.pl

Zwiedzanie zamku
w sezonie kwiecień-wrzesień-październik:
dni robocze 14.00, 15.00
dni wolne od pracy 14.00, 15.00, 16.00
w sezonie maj, czerwiec, lipiec, sierpień:
dni robocze 14.00, 15.00, 16.00
dni wolne od pracy 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 16.00

Północna fasada pałacu. Zdjęcie z 2008 roku (fot. Marek Gaworski)